

Rovertiček

1/09

Obsah:

<u>O zvířatech - Pablo Russe</u>	strana 3
<u>Termíny akcí, pozvánky</u>	strana 4
<u>Drbárna</u>	strana 10
<u>Nový chemický prvek</u>	strana 12
<u>Exkurze do typické české rodiny</u> ...	strana 14
<u>Mikulášský seminář – Praha</u>	strana 15
<u>Rytíř Káďa</u>	strana 17
<u>Sbohem, Kolíku</u>	strana 33

O zvířatech - Pablo Russel

Mí lidé si myslí, že zvířata nejsou hloupá a že mají malý mozek. Zvířata jsou velmi chytrá a mají dvě věci, které nám chybí:

svoboda,
nepodmíněná láska

Krásným příkladem je pes:

Pes je tu stále pro Tebe. Když přijdeš domů, možná na něj nemáš čas a přikážeš mu, aby odešel. Vráti se později, vrtící ocasem. Přivítá Tě a bude vždy šťastný, že Tě vidí, každý den svého života. Bude vždy připraven sdílet s Tebou radost a mít Tě rád bez jakýchkoliv podmínek, i když se k němu nebudeš chovat hezky.

Když přijdeš domů za kamarády a jsi unavený a chceš po nich, aby Tě nechali o samotě, budou se na Tebe zlobit. Až na ně příště promluvíš, ukážou Ti, jak jsou nespokojení. Budou Tě žádat o omluvu.

Lidé často říkají "Pokud se nezměníš, opustím Tě," nebo "pokud to neuděláš, já to dělat nebudu."

Podmínky jsou zde stále a pro všechno.

Rozhodne-li se pták opustit město a žít v přírodě, je zde přijat. Pokud se ale rozhodneš přestěhovat do přírody, někdo přijde a řekne "Nemůžeš zde zůstat, tato půda patří mě!" Pak přijde vláda a nutí Tě platit daně. Budeš muset platit, jelikož jsi změnil svůj způsob života. Oproti zvířatům nejsme svobodní.

Mí lidé žádají zvířata o vedení. Když se jich zeptáme, odpoví nám, zvířata ale přestala mluvit k těm, kteří je týrají a zotročují.

Termíny akcí, pozvánky

Aktuální přehled najdeš na <http://jskyjov.skauting.cz/plan.php>
nebo na [google calendar](#)

Malý svět divadel 2009

Vážení a milí divadelní diváci, znalci, umělci, diváci amatéři, lidé všeho druhu včetně vás, potenciálních diváků, dovolujeme si vás pozvat na pátý ročník festivalu Malý svět divadel. Přijďte v sobě odhalit skrytý divácký potenciál, vytríbit svůj dramatický vkus a nakrmit základní „performativní“ smysly chutnou potravou.

Festival Malý svět divadel svým trváním již pomalu dohání staršího letního „bráchu“ Malý svět, který je zasvěcen hudbě, ačkoli ani zde dramatické umění nikdy nechybí. Jak je vidět, Malé světy jsou „bratři jak se patří“, nic si nezávidí a o své umění se mezi sebou rádi dělí. To dokazuje také hudební koření, které je každoročně součástí i Malého světa divadel a projevuje se nejčastěji koncertem na závěr festivalu. Absolutní závěr pak tvoří filmový bonus pro trpělivé diváky.

Letošní série her bude laděna převážně v duchu úsměvném, avšak i nejmenší si mohou přijít na své, a to hned v úvodu festivalu, neboť právě pro ně (ale zároveň nejen pro ně – matematikové prominou) je přichystána kouzelná Zimní pohádka. Zoufat nemusí ani milovníci „závažnějších“ dramát k zamyšlení či divadla alternativního rázu. Pro ty je zase připraveno představení na motivy J. W. Goetha – Werter, Werter.

Již potřetí budeme mít také tu čest přivítat na prknech fryštáckého kinosálu divadlo Tramtárie z Olomouce, které představí (jak jinak) své Historiky z podsvětí 3, tentokrát s podtitulem Velký bratr mlčí. Kdo měl štěstí a mohl předchozí dva díly shlédnout na minulých ročnících Malého světa divadel, měl by se bezpodmínečně přijít podívat i na dlouho očekávanou „trojku“. Kdo měl štěstí méně a díl první ani druhý neviděl, nemusí smutnit a může se přijít rozveselit na díl třetí, který je

samostatnou kapitolou. Po loňských stížnostech, kdy se většina publika „válela smíchy pod sedadly“ zameteme před zahájením festivalu podlahu, takže už opravdu není důvod váhat.

Mimo výše zmíněná představení můžete shlédnout i další, o nichž je více zmíněno na webových stránkách občanského sdružení Z kola ven.

O hudební tečku se letos postará slezská písničkářka, směřující k hudebnímu stylu šanson. Zpívá polsky, slezským nářečím, občas česky a její jméno je Beata Bocek.

O plnost žaludků našich návštěvníků bude také postaráno. Možnost občerstvení bude přímo na místě, případně v blízké pizzerii či jiném hostinci.

A o zábavu v přestávkách mezi jednotlivými divadly budou pečovat naši staří dobří známí – Vlasala a Fusala. V jakém přestrojení se letos objeví a co zase vyvedou je tajemstvím i pro samotné pořadatele. Už se na ně moc těšíme...stejně jako na vás, milé návštěvníky festivalu.

Miroslava Knedlová

Z představení Werter, Werter

PROGRAM MALÉHO SVĚTA DIVADEL 2009
SOBOTA 31.1.2009

- 14h30 **Zimní pohádka** - Hvízd (Holešov) 30Kč
15h45 **Werter, Werter** - Champ de tension (SR) ve spol. s Divadlem
J.Kiripovského (PL) 50Kč
17h15 **Storáče** - PuMoWo (Brno - Zlín) 40Kč
19h15 **Historiky z podsvětí 3 aneb Velký bratr mlčí** - Tramtárie
(Olomouc) 50 Kč
20h30 **Improvizace** - Na cucky (Olomouc) 40Kč
22h00 **Koncert** - Beata Bocek (Český Těšín / Rožnov) 40Kč
23h30 **Filmový bonus** pro trpělivé diváky 0Kč

Místo konání: **Fryšták** (kinosál za radnicí)

Vstupné: **150 Kč** / celý den

možnost také zakoupit vstupenky na jednotlivá představení

Kontakt: 777 879 778

www.sweb.cz/MalySvet

OBROK 09

„ROVERING JE CESTA“

Celostátní setkání roverů a rangers OBROK 09 se uskuteční v termínu **29. 4. – 3. 5. 2009** v bastionové pevnosti Jaroměř-Josefov. Můžeš potkat více jak 1200 podobně naladěných lidí, seznámit se s různými roverskými kmeny, užít si spoustu zajímavých programů, pořádně se vyblbnout a být u zrodu nového roverského programu.

A CO TĚ TEDY ČEKÁ?

» VAPRO...

Variabilní Program představují **přednášky, workshopy** či **diskuze**. Je na tobě, jaká témata si vybereš. Můžeš se dozvědět nové věci, prohloubit své znalosti díky pozvaným odborníkům a nabrat inspiraci pro další roverskou činnost.

» INSPIRO...

Nabízíme Tobě a Tvému kmeni jedinečnou příležitost aktivně se zapojit do dění OBROKu. 1200 RaR bude tancovat přesně tak, jak vy budete pískat. **Pobavte a Inspirujte** ostatní neobvyklou aktivitou, hříčkou, či něčím úplně jiným. Cokoli vymyslíte, může být pomyslnou cihličkou, ze kterých společně vytvoříme ohromnou stavbu. Proto dejte hlavy dohromady a buďte součástí skvělého programu, který je jen o vás...

» REGIONY...

Znáš své roverské sousedy? Chceš **navázat kontakty** a **spolupráci**? Potřebuje váš kmen najít spřízněné kachny a kachňáky pro zpestření činnosti? Program Regiony spojuje a vytváří nekonečnou síť kontaktního roveringu.

» SLUŽBA...

Pojďme společně něco dokázat, vytvořit, zanechat v ostatních i v okolí stopu každého z nás. Můžeš si vybrat podle své chuti, jaká cesta ti k **naplnění roverského hesla** „Sloužím“ vyhovuje nejlépe.

» VEČERNÍ PROGRAMY...

Ne jeden, ale rovnou dva **koncertní večery** se těší na všechna ta vlíní se těla ve svůdných rytmech hudby. Rock, folk, ska, country... **Vybere si opravdu každý.** A nesmí chybět ani roverský **Čarodějšák!**

» VELKÁ HRA...

Městečko s historickým nádechem, horda roverů v ulicích, legenda s tajemnou zápletkou, **čtyři hodiny akce a zábavy**. Tak na co čekáš...

» A CO VÍČ?

Proslulá Krčma, **tajuplné Prohlídky**, adrenalinové Lanové a Vodní aktivity, oddychová Čajovna, cool Seznamka, hravá Kavárna, překvapující **Geocaching**, hodnotné Filmové večery, ... a mnoho dalších programů.

VÍCE INFORMACÍ NA WWW.SKAUT.CZ/OBROK

POMOZ NAJÍT NOVÝ SMĚR ČESKÉHO ROVERINGU
A URČIT JEHO DALŠÍ CESTU!

Registrace účastníků probíhá již od 6. 12. 2008

Drbárna

aneb vzpomínka na tábor a jiné akce

Z velkého tábora:

Olda: "Majko, chceš kafe?"

Mayka: "Jo."

Olda: "Tak udělej aji mě."

Lulaj: "Dneska si musím vyčistit zuby, v noci mě vzbudil vlastní dech."

Někdo: "Už sis čistil zuby?"

Bek: "Sem si je čistil včera."

Vaněk: "Co nesežere mě, to sežeru já."

Nedvěd nemohl najít druhý konec provazu a říká:

"Viděls někdy něco co má začátek a nemá konec?"

Arwin: "Čeložnice"

Po military rozevičce, který byla opravdu drsná a Xera jako holka byla mnohem lepší než někteří kluci odpověděla na otázku esi sportuje takto:

"Nooo, já su kamerka!"

Šmudla: "Co to je?"

Xera: "Tož to je když pořád paříš playstation."

Čórka zničeho nic vstal a zazpíval:

"Brum, brum, brum, zachrochtáme Lulajům."

A ted' o něco starší hlášky (ještě před táborem):

Na skalách:

Sketmen váže lano nejištěný v obrovské výšce.

Lenka: "Esi spadneš, tak tě zabiju"

Na kuchařský den vletěla do auta okýnkem hruška a Sketmen ju hodil před Bambína a říká: "To je granát, zalehni ho!"

Nový chemický prvek

objevení nového chemického prvku do aktuální tabulky soustavy prvků

Prvek:	ŽENA (Womanium)
Chemická značka:	Wo
Atomová hmotnost:	54,6 kg (přijato dohodou, může se však vyskytovat v rozmezí 40 - 200 kg)
Poločas rozpadu:	průměrně 72 let (podle zacházení až 80-85 let)
Výskyt:	ve větším množství (hlavně v obydlených oblastech)

Fyzikální vlastnosti

1. Povrch obvykle pokryt barevným filmem složeným ze směsi jiných chemických prvků
2. Bod varu velice nízký, na druhou stranu ale mrzne bez jakékoliv známé příčiny
3. Taje při speciálním zacházení
4. Hořká při nesprávném použití
5. Vyskytuje se v různých stavech od panenského kovu až po vytěženou rudu
6. Poddajná při aplikaci tlaku na správném místě
7. Čistý vzorek má v přirozeném stavu růžovou barvu
8. V blízkosti kvalitnějšího vzorku se barva mění na zelenou
9. Vykazuje periodickou nestabilitu v závislosti na lunárním měsíci

Chemické vlastnosti

1. Výborně přitahuje zlato, stříbro a většinu drahých kamenů
2. Absorbuje větší množství drahých látek
3. Spontánně exploduje bez předešlého upozornění a jakékoliv známé příčiny

4. Nerozpustná v kapalinách, ale její aktivita se zvyšuje po nasycení alkoholem
5. Ze všech známých prvků nejlépe redukuje peníze až na nulovou úroveň

Běžné použití

1. Dekorativní účely, obzvláště ve sportovních autech
2. Může být dobrou pomůckou při relaxaci
3. Velmi efektivní čistič

Možná rizika

1. V nezkušených rukou velmi nebezpečná.
2. Je nelegální vlastnit více jak jeden exemplář, je však možné spravovat více exemplářů, které se nacházejí na různých místech a nejsou spolu v přímém kontaktu.
3. Má velký vliv na psychiku člověka, většinou negativní až zničující. Pouze ve výjimečných případech duševně nemocných lidí došlo po přechodnou dobu k mírnému zlepšení jejich zdravotního stavu.

VÝSTRAHA

**DLOUHODOBÉ VYSTAVOVÁNÍ SE ÚČINKŮM
TOHOTO ELEMENTU JE ŽIVOTU
NEBEZPEČNÉ!
VŠECHNY ZNÁMÉ PŘÍPADY ZÁVISLÝCH
SKONČILY JEJICH SMRTÍ V ABSOLUTNÍ
BÍDĚ A CHUDOBĚ DUCHA !!!**

Robin

Exkurze do typické české rodiny

Už je mi šest. Dnes jdu poprvé do školy. Tátu právě vyhodili z práce. Prý je šéf debil. Máma je našťvaná. Táta celý den kouří na gauči u televize s lahváčem v ruce, jednou měsíčně si dojde pro peníze. Říkám si, jak je to dobře vymyšlené, že se stát dokáže postarat o lidi. Táta s mámou se hádají stále častěji. Doma se to nedá vydržet, naši se rozvádějí. Táta říká, že s tou tlustou mrchou se nedá žít. Máma říká, že se rozvádí skoro všichni. Není zas tak špatné mít rozvedené rodiče. Máma mně dovolí sedět u televize nebo být venku, jak dlouho chci.

Je mi sedmnáct. Nejraději chodím s kamarády do hospody. Vracím se někdy až k ránu, nikomu to nevadí. Školu moc nezvládám a je mi to úplně jedno.

V bedně nějaký prcek říká, že se bude u lékaře platit 30 Kč. Žena nadává, že ani ta nemoc není zadarmo. Co nám pak zbude, když už i za recept musíme platit? Zdravotnictví by mělo být zadarmo. A vůbec – jídlo a bydlení by mělo být zadarmo, každý potřebuje jíst a bydlet, ne?

Je mi dvaadvacet a mám tříletou dceru. Ve fabrice dostanu sotva patnáctku, a to makám jak magor, někdy nezbude ani na cigára. Ženě se to nelíbí, pořád mě srovnává se sousedem, že mám pivní břich. Hlavně že ona u těch seriálů nekyne.

Blíží se volby, po městě je plno billboardů. Čtu: „Minule jsem nevolila, pak nám všechno zdražili, 17. října už volit půjdu.“ Tak tedy jdu volit, třeba se to všechno nezdraží a taky se zvýší rodičovské přídatky, nebude školné a nebudou poplatky u lékaře. V televizi slyším Jirku: „Jen politicky stupidní člověk by ve 2. Kole volil proti ČSSD ...“ Jsem rád, že nejsem politicky stupidní.

Dceři je už šest. Dnes jde poprvé do školy.

Hynek Jemelík, Gymnázium Brno
z MF Dnes pro vás přepsal Racek

Mikulášský seminář – Praha

Dnes je 5. 12. 2008 a náš roverský kmen se chystá na Mikulášský seminář do Prahy. Letos po dlouhé době se náš kmen totiž angažoval taky s dílem Od A do Z. Je to filmové dílo, které popisuje vzájemné chování lidí a zvířat ☺. Celé dílo nám trvalo natočit asi měsíc a byli jsme nominováni mezi první 3 nejlepší filmy na Polibku múzy, to je samostatná část a jeden z hlavních programů Mikulášského semináře.

Většina z nás odcestovala z naší rodné domoviny už brzy, jelikož Polibek začínal už v 19 hodin a do Prahy je cesta dlouhá. Na Mixem nás jelo celkem dost a to tito lidé (doufám že na nikoho nezapomenu ☺): já (Čert), Bambín, Sketmen, Majka, Šmudla, Škvrně, Robin a Magy. Já jsem z pracovních důvodů dojel až kolem 21 hodiny a setkal jsem se se všema až na místě Polibku. Samozřejmě bylo plně narváno, atmosféra byla víc než fantastická a každý se dobře bavil.

Celý večer probíhal pod vedením moderátorů a porotců, kteří hodnotily nominovaná díla. Mohli jsme zde nalézt různé kategorie děl, od filmu přes fotografie, malba, recitace atd.

Mimo hodnocení děl na pódiu probíhaly různé vtipné scénky a povídaní.

Celý večer skončil kolem půl jedenácté. Po té jsme se odebrali na naši domluvenou klubovnu asi o třech místnostech, které byli k dispozici pro nás a ještě jiné skauty. No mačkalo se nás tam tak asi 20. Klubovnu jsme sdíleli ještě se skautským oddílem z Olomouce. Někteří spaly i na chodbě. Ale aspoň byla sranda.

No a už je sobota ráno a my jedem na Mikulášský seminář, který se letos konal na právnické fakultě. Jedem tam šalinů a po cestě je celkem sranda, jelikož naše osazenstvo už od rána ryje do Majky pro zabijání králíků ☺ a jedna paní nás pozoruje a je z toho úplně hotová a směje se taky.

Na fakultě si každý z nás vybral přednášku na kterou chtěl jít. Každý měl možnost si vybrat 2 přednášky na různá témata. A bylo z čeho vybírat to vám teda řeknu. Letos na Mixemu jelo téma vztahy takže přednášky se týkaly vztahů na jakékoliv téma. Byly zde například témata

jako život po smrti, feminismus, homosexualita a mnoho dalších. Celý den na fakultě nám utekl celkem dost rychle a vesměs všichni jsme byli nadšeni z přednášek které jsme si vybrali.

Taky jsme se na konci zapojili do jakéhosi tanečku, u kterého byla celkem dost sranda. Jinak sobotní večer si každý užil tak nějak podle sebe, někteří šli do města a já s Robinem jsme šli ještě na taneční večer, kde jsme se pořádně vyřádili a dobře jsme si zapařili.

No a byla neděle a my jsme se chystali k odjezdu domů. Klubovnu jsme uklidili a odcházeli asi kolem 9. hodiny. Většina z nás šla ještě na Filmovou nedělu, kde jsme shlédli náš a ještě několik dalších filmů. Byla to opravdu sranda. No a asi kolem 14 hodiny odpolední jsme vesele odjížděli žluťáskem z Prahy domů. Byl to opravdu povedený víkend.

Čert

Rytíř Kád'a

ZDENĚK "KÁD'A" ZELENÝ, skaut a politický vězeň, mě provází někdejším komunistickým lágrem Vojna. Přicházíme do budovy korekcí a k betonovému bunkru, kam byli muklové zavíráni za trest. Opakuje se to, co už od něj znám z odpovědí na otázky týkající se estébáckých praktik: když má mluvit o utrpení, ať už vlastním, nebo cizím, změní se mu hlas, přestává se vyjadřovat souvisle. Vrací se zpátky do 50. let - a do slov se mu ty vzpomínky a pocity prostě nevměšťují.

'Já o tom všem vlastně neumím moc mluvit a neumím to vysvětlovat,' říká rozpačitě Kád'a: 'Prostě jsem skaut a skauta nedělá jenom košile, člověk to má v sobě všechno tak nějak zažitě. Skauting je na celý život.'

Staří skauti mi vždycky připadali legrační: senioři v krátkých kalhotách, oslovující se přezdívkami, věční správní a spořádaní kluci, kteří nedovedou přijmout dospělost ani pokrok a pořád se tváří, jako by před chvílí potkali na Rozdělovací třídě Mirka Dušina. Pak jsem poznal Zdeňka "Kád'u" Zeleného a pár dalších hochů v seniorském věku a uvědomil si, že osel jsem já. Svět se totiž modernizuje, zrychluje a převrací - a právě proto si je třeba považovat těch, kdo zarputile věří, že tisíce let platné ideály a ctnosti se nemají měnit kvůli krátkodechým ideologiím a změnám životního stylu.

V Kádově křesťanském skautství je něco obdivuhodného, rytířského. Jeho zásady jsou od pána Boha a skauting je jeho Řád. A když pak poslouchám jeho vyprávění, vždycky se mi v hlavě vynoří píseň od Trabandu: *"Tak jede malý rytíř svojí cestou dál / Hlavu hrdě vzhůru, vždyť on svou bitvu neprohrál / I když král ho nechal vypráskat a drak mu sežral boty / A děvka z ulice mu plivla na kalhoty / Ve světě, kde jsou lidi na lidi jak vlci / Zůstává rytířem - ve svém srdci."* Zdeněk Zelený, jenž se celkem třikrát významně podílel na obnově čs. skautského hnutí, stále znovu zakazovaného nacisty a komunisty, je mimochodem rytíř i "úředně" - od roku 1947 Rytíř zlatého kříže sv. Václava; od roku 2005 smí nosit rytířský kříž pontifikálního řádu sv. Řehoře Velikého, ježž mu udělil Benedikt XVI.

DVA SLIBY

Zdeněk přišel na svět 1. prosince 1924 v Praze, v římskokatolické rodině legionáře Františka Zeleného. Jako malý byl samotář, fixovaný na maminku, kterou jeho stydlivost a neprůbojnost poněkud znepokojovaly. Znala se s manželkou Antonína Benjamina Svojsíka (autora legendární knihy Základové skautingu) a snad právě s jeho pomocí přivedla syna v roce 1934 do 51. skautského oddílu sboru Legio Angelica. Nemohla vědět, že tím předurčuje celý jeho život.

Zdeněk Káďa Zelený sloužil po válce na hlavním štábu čs. armády

Nejdřív to totiž vypadalo jen jako "prolomení ledů": kluk se v oddíle zabydlel, našel si kamarády, začal být samostatný. A taky si oblíbil svého vůdce, nonkonformního emauzského benediktýna Metoda Klementa. Po víc než sedmdesáti letech Zdeněk vzpomíná: "Byl to vynikající kazatel a měl pro nás ohromné porozumění, vůbec mu nevadilo ,snížit se' k dítěti. Vnímá jsem ho jako svého druhého otce ... Rodiče mě pak pustili na tábor a to pro mne byla úžasná zkušenost - učil jsem postarat se o sebe i o druhé, poznával jsem, co je bratrství, ochota pomáhat, dobrý skutek."

Jenomže Zdeněk vzal skauting nejen poctivě, nýbrž smrtelně vážně. Přisahal v oddíle na svou čest, že bude "plnit povinnosti vůči Bohu a vlasti", jak dovede nejlíp, že bude "zachovávat skautský zákon", že bude "tělem i duší připraven pomáhat svým bližním". Když mu bylo patnáct, okupovali zbytky Československa Němci. Skauting byl postaven mimo zákon, gestapo ve spolupráci s četnictvem dokonce rozebralo některé tábory. Nacisté k tomu měli pádný důvod: českoslovenští skauti představovali vlastenecké hnutí, evidentní zdroj odporu. Mnohé oddíly pak přežívaly válku v ilegalitě, pod krytím turistických nebo sportovních spolků, ale i tak na ně dopadaly nové a nové rány: k nejhorším patřila perzekuce a později deportace Židů - "neárijsťí" kamarádi začali prostě mizet.

Zdeňkovi se hroutil dětský svět, zásady, které si osvojil v mírových časech, najednou dostávaly úplně jiný rozměr. Na jednom z posledních setkání ještě stihl dát svému vůdci slib: "Byli jsme mladá generace, a tak jsme u táborového ohně - tedy nejen já, ale spousta dalších bratrů - slíbili, že se každý z nás, podle toho, jak to válečný stav dovolí, pokusí založit družinu, abychom mohli pokračovat a předali, co nám bylo dáno."

V roce 1949 vozil vůdce Kád'a své skauty z Majáku na střelnici, kde pracoval. Jednou si je vyfotil: zleva stojí Vlád'a Musil, Zdeněk Musil, Ota Zahradník, Honza Rydlo, zvaný Kulička, puškař Josef Pokorný, Václav Mucha, Jarda Boháč a Karel Horák. Kád'ovi 'ilegální odchovanci'.

PŘES PŮL EVROPY

Za okupace končí Zdeněk zbrojní průmyslovku, kde se specializuje na výrobu loveckých pušek. Po škole si nemůže vybrat práci podle svého: je totiž totálně nasazen na práce do říše a koncem roku 1943 odjíždí do Norimberka, do Závodů Hermanna Göringa. Pracuje ve fabrice, bydlí v malém "lágru", přežívá, ale město bombardují Spojenci. Po pár týdnech se domluví s několika dalšími kamarády, že raději utečou. Cigaretami uplatí přátelsky nakloněného staršího dozorce, jenž zařídí, aby se ztratily jejich pracovní karty. Mladíci vyrážejí pěšky do protektorátu.

Nikdo po nich příliš nepátrá, během bombardování mají ve fabrice v Norimberku jiné starosti. A vůbec, kdo může vědět, že těla Čechů neleží někde pod ruinami? Jdou v noci, ve dne spí. Dostanou se až na hranice, ale tím jejich potíže nekončí: je jasné, že se nemohou vrátit jakoby nic, udavači jsou všude. Zdeněk tedy dojde do Prahy, sejde se s rodiči, ale otec záhy dostane varování: asi už prasklo, že je kluk zpátky. A tak se Zdeněk se čtyřmi kamarády znovu chystá na cesty.

Dnes už si přesně nepamatuje data, ale nejspíš to bylo na začátku jara 1944. Skupinka putuje přes Slovensko do Maďarska a pak jde dál, do Rumunska. Jako zázrakem kluky nejen nezastřelí, ale ani neuvězní. Přespávají buď v chalupách, kde si je za jídlo a nocleh najímají na práci, nebo v lesích, v nichž se jim hodí Zdenkova zkušenost ze skautu. Jsou

sice bez peněz, ale protloukají se, jak se dá, v Rumunsku se například ocitnou poblíž ropných polí v Ploješti: "Tam jsem si všiml, že čůrkem odtéká nafta, tekla takovým úzkým rigolkem, tak jsem vzal dva klacky a ten rigolek jsem přehradil. Potom jsme naftu vybírali a dávali jsme ji do soudků. Hospodyně s ní pak nějak naložily, využívaly ji na topení - a když jsme jim to přinesli, tak byl chleba, sůl, prostě jsme provozovali takový výměnný obchod."

Mladíci se musí často přemisťovat - chvíli pobývají s rybáři a jezdí s nimi na kutrech na moře, nějakou dobu Zdeněk pracuje v kovárně poblíž přístavu Konstanca. Jenže v létě 1944 v Rumunsku přitahuje, přichází fronta a jsou už příliš nápadní. Opět se tajně vracejí do protektorátu. Zdeněk pak s tatínkovou pomocí sežene dělnické místo ve Waltrovce, v továrně na letecké motory. Čtrnáctého února 1945 zažije americké nálety na Prahu a ještě jednou se pak musí skrývat před "pozornými spoluobčany" - v troskách budovy na vltavském nábřeží, kde dnes stojí Tančící dům.

Zdeněk 'Káďa' Zelený s maminkou Emilií v roce 1945, kdy se zotavovala ze zranění, která utrpěla při americkém bombardování Prahy. Právě ona ho přivedla do skautu.

S TĚŽÍTKEM NA NĚMCE

František Zelený, bývalý legionář, pracoval v roce 1945 v technické správě Všeobecné nemocnice na Karlově náměstí, podílel se na odboji a byl v kontaktu s Obranou národa. Syn Zdeněk brzy dostal příležitost plnit své "povinnosti vůči vlasti": dělal v odboji spojku, přenášel zprávy a schovával je v pražských domech, většinou u půdy, kde bylo připraveno nářadí pro případ požáru a také kádě s pískem. Jelikož pod ně zprávy strkal, začalo se mu tehdy přezdívat "Kád'a", přezdívka už mu zůstala, skauti mu od války jinak neřekli. V květnu 1945 se zúčastnil povstání a mimo jiné se mu povedl husarský kousek: odzbrojil posádku německého vojenského auta těžátkem - maketou pistole. Po osvobození (roku 1946) dostal několik vyznamenání, mj. junácký (skautský) kříž Za vlast 1939-1945 a Rytířský řád sv. Václava I. stupně, ale ještě předtím stihl splnit slib, jež dal svému vůdci, páteru Metodu Klementovi. Už v květnu 1945 založil skautský oddíl.

"Slib jsem začal plnit ve chvíli, kdy jsem svolal prvních patnáct chlapců, skautů, třinácti- až patnáctiletých. Neměli jsme klubovnu a já jsem často chodil kolem bazénku v parku na Karlově náměstí. Byl vypuštěný, tak jsem si řekl, že se budeme scházet tam, což jsme také v prvních týdnech dělali. Pak jsem sehnal prostory, začali jsme se rozrůstat a zrodilo se 47. středisko skautské výchovy - Maják." Bezprostředně po válce pomáhali skauti potřebným, mimo jiné se starali o navrátilce z koncentračních táborů, jezdili do Terezína, kde stále zůstávali nemohoucí a nemocní. Kád'a doufal, že bude žít normální život "mezi svými", bavilo ho vymýšlet "vlčatům" hry, učit je, vést je podle zásad, na které se podle nacistů a jejich tuzemských poskoků mělo navždycky zapomenout.

Tak na kterou stranu? Takhle Káďa vypadal na počátku 40. let, krátce před tím, než odešel do totálního nasazení v Německu. Ještě nevěděl, že bude z Norimberku utíkat až do Rumunska ...

Zdeněk se vyučil puškařem, v 50. letech mu StB zabavila nefunkční historické zbraně a přemýšlela, jestli z něj nevyrobí ozbrojeného pučistu. Ale Zdeněk vždycky střílel jen na terč, nikdy na lidi.

HLUCHONĚMÍ TETŘEVI

Jednoho dne, ještě v květnu, se kterýsi kluk Kádi zeptal, jestli by mohl na schůzku oddílu vzít hluchoněmého kamaráda. Dostal souhlas - a to byl začátek další práce Zdeňka Zeleného, práce v té době neobvyklé, konané převážně za zdmi ústavů: "Do oddílu přišel výborný hoch a já jsem mu řekl, ať si s sebou příště klidně někoho vezme. Přivedl další dva neslyšící a do měsíce jsem jich měl na starost dva a čtyřicet. Pravda je, že se mi z toho trochu motala hlava, ale nechtěl jsem couvnout, začal jsem se

tedy učit znakovou řeč, odezírání, spolupracoval jsem se specializovaným ústavem v Holečkově ulici. Staraly se tam o ty hochy řádové sestry, které pro ně dělaly první poslední. Začaly nás podporovat, pomáhaly, jak se dalo ..." Vznikl tak skautský oddíl hluchoněmých Tetřevi - a Zdeněk se brzy začal zabývat dalšími kluky s handicapem. Pod odborným dohledem připravoval program pro zrakově postižené, podílel se na tvorbě táborových programů pro děti, jež kvůli úrazům či vrozeným nemocem potřebovaly náročnou rehabilitaci.

Na podzim roku 1946 předal Káďa na čas vedení oddílů kamarádům a nastoupil vojenskou službu na hlavním štábu armády. S repatriční komisí pak cestoval po světových bojištích a zúčastnil se i mezinárodního skautského jamboree ve Francii. To už ale začínalo být zřejmé, že skauting i puškaře-katolík-skauta Káďu čeká další pohroma - komunistický režim.

V ŘETĚZECH

Zdeněk "Káďa" Zelený nechce moc podrobně vyprávět, za co se vlastně po roce 1948 dostal do vězení. Myslím, že z té doby si odnesl strach, na nějž člověk naráží u těch, kteří byli mučeni. Káďa jako by tak docela nevěřil, že komunismus se v roce 1989 definitivně zhroutil, jako by měl pocit, že ještě pořád může někoho přílišnou otevřeností prozradit a přivést do maléru, že stále mohou v šest hodin ráno na jeho dveře zabouchat estébáci. Spíše než o strachu by bylo na místě mluvit o narušené důvěře ve svět, která ovšem nemá nic společného se zbabělostí - v kriminálech a po celou dobu trvání komunismu byl "Káďa" velmi statečný člověk. Ne všichni skauti byli jako on - i skauting má své dezertéry a kolaboranty.

Pracovní tábor Vojna u Příbrami, v pozadí halda, kterou vytěžili a navršili muklové. Káďa si tábor vyfotil ještě před rekonstrukcí a změnou v muzeum, ještě za komunismu.

Muklové z lágru Vojna na stavbě sídliště Březové Hory. Zleva Stáňa Holáň, Zdeněk Zelený, kulak Láďa Schejbal, Jan Lhotský a Jaroslav Meiser. Podařila se jim neuvěřitelná věc, ...

Co je tedy ohledně poúnorového osudu Zdeňka Zeleného jisté? Komunisté začali skauting likvidovat a jako první přišly na řadu oddíly s křesťanskou výchovou. Skauti z Majáku pokračují tajně: v Bohosudově, v Příbrami a taky v Praze, kde Káďa vede klub roverů. Scházejí se po bytech, podnikají výlety, mají závody na zbraslavské střelnici, kde Zdeněk pracuje. Účastní se ovšem také tajných církevních akcí, mj. pomáhají s distribucí pastýřských listů čs. biskupů.

Koncem roku 1950 zatýká Státní bezpečnost Káďova

spolupracovníka, bohoslovce Jaroslava Pilíka. Zdeněk Zelený je zatčen 13. ledna 1951 a Státní soud v Brně jej pod vedením stalinského sekerníka Vojtěcha Rudého 29. září uznává vinným z vlastizrady a vyzvědačství. Dostává 15 let plus peněžitý trest a ztrácí občanská práva. Jisté rovněž je, že StB tehdy zkonstruovala protistátní skupinu a že se Kád'ru rozhodla zlikvidovat jako evidentního nepřítele režimu: má styky s protikomunistickými armádními a církevními kruhy, vychovává děti "v nedemokratickém duchu", navíc pracuje se zbraněmi.

Když se ho ptám, co s ním estébáci prováděli během výslechů, zarazí mne: "Nerad o tom mluvím, nechci mluvit o věcech, ze kterých teče krev, jak vypadalo vyšetřování, o tom už vypovídali jiní." A pak z něj, občas, jakoby mimochodem, vypadne, že byl tlučen a poután do řetězů, že mu někdy nesundávali pouta, ani když měl jíst, že byl zavírán na samotky. Z Kádi se pak stává "skaut-mukl", jenž má před sebou pobyty v celkem osmnácti kriminálech a pracovních táborech. Mírov, Jáchymovsko, Příbramsko, Ruzyně, Opava ...

... s pomocí civilistů propašovali na stavbu fotoaparát.

"PRÁCE OSVOBOZUJE"

Začátkem léta jsme se Zdeňkem Zeleným natáčeli krátký dokumentární film. Je pedant a v bytě v pražském činžáku má obrovský, pečlivě vedený archiv vztahující se většinou k politickým vězňům. Procházeli jsme jedno album za druhým: pečlivě vylepené jízdenky do lágrů a kriminálů, kde se ho rodiče pokoušeli navštívit, táborové peníze, kresby, účetní doklady, dokonce i fotky pořízené v táboře tajně propašovaným aparátem. Beru do ruky jeden z dokumentů, zařazený hned vedle obrázku mírovské pevnosti. "To je papír z Mírova, doklad, že když jsem dostal vězeňský mundur, poslali mamince moje zkrvavené civilní šaty," komentuje Káďa.

Další den se vypravíme do tábora Vojna u Příbrami. Dnes je tu muzeum, rekonstruované baráky září novotou, místo je upravené, tráva perfektně posekaná. A Káďa se usmívá: "Tak takhle pěkně to tady v roce 1955 rozhodně nevypadalo!" Nápis nad vchodem hlásá: "Prací ke svobodě" - a tuhle variantu nacistického Arbeit macht frei si Káďa pamatuje stejně jako své vězeňské číslo A49038. Zažil v pracovních táborech všechno, co komunistický režim pro lidi jeho druhu přichystal: tupou bachařskou buzeraci, hlad, zimu, korekce, ožebračování, tvrdou dřinu. Jako vězeň dělal lečjakou práci: elektrikáře v dolech, zedníka na stavbě příbramského sídliště Březové Hory (ví se ještě vůbec, že ho postavili muklové?).

STŘÍBRO NA LILII

Ani v kriminálech a lágrech se ale od skautingu příliš nevzdálil, i tady mu skauti pomáhali přežít. Doma na knihovně má Zdeněk Zelený velkou stříbrnou skautskou lilii na černém mramoru. Vznikla v lágru, právě na Vojně. "I ten podstavec je odtud, z jedné šachty. Stříbro na tu lilii jsme schraňovali dlouhé měsíce - kluci, elektrikáři, ho získávali po tenkých plátcích z vypálených pojistek. Když bylo stříbra dost, dohodli jsme se s místním zubařem a ten nám půjčil vosk na odlévání, udělali jsme formu a bylo to dost obtížné, protože jsme pořád všechno museli schovávat před bachaři a bonzáky. Když byla lilie hotová, dohodli jsme se s jedním civilním zaměstnancem na stavbě v Březových Horách a on ji vynesl ven. Patnáct let pak byla zazděná v jednom domě, odkud jsme ji

nakonec vykopali."

Zdeňkovo setkání s Janem Pavlem II. v Římě v roce 1996 domluvil skaut z Majáku, páter Richard Čemus

Rok 2008, v bytě v Nuslich. Má rád pořádek, v jeho knihovně jsou snad všechny knihy o politických věznicích, které v České republice vyšly.

Zdeňka Zeleného propustili komunisté z věznic po devíti letech v roce 1960, na amnestii, která vlastně žádnou amnestií nebyla - měl totiž desetiletou podmínku. Pracoval pak v Modřanských strojárnách a u Staveb silnic a železnic. StB ho soustavně sledovala. Roku 1963 se oženil a narodily se mu brzy po sobě dvě dcery. V době pražského jara, v dubnu 1968, se podařilo obnovit středisko Maják a Kád'ra tak vlastně podruhé

plnil svůj slib: pod jeho vedením bylo devatenáct oddílů, víc než pět set dětí. Jenomže po okupaci přišla normalizace, skauting byl znovu postaven mimo zákon, majetek oddílů ukradli pionýři, Zdeněk Zelený se znovu dostal pod drobnohled tajné policie, zase se věnoval své věci potají. V roce 1989 mu bylo pětasedesát let, ale dožil se konce komunismu a svůj slib plnil potřetí. Maják existuje pořád a Káďa patří k legendám hnutí (ve výčtu jeho vyznamenání jsme zatím nezmnínili nejvyšší skautský Řád stříbrného vlka, který dostal roku 1996).

Když spolu na konci rozhovoru sedíme u Zelených v kuchyni, Káďa se rozpačitě ptá, jestli se jeho odpovědi "dají použít", jestli to celé bude k něčemu. A povzdychne si: "Já o tom všem vlastně neumím moc mluvit a neumím to vysvětlovat. Prostě jsem skaut a skauta nedělá jenom košile, člověk to má v sobě všechno tak nějak zažitě, skauting je na celý život." Dívá se z okna do parku, já jedu domů a myslím na to, že skauting teď asi nezažívá zrovna nejlepší období - kolik dětí slyší na život v přírodě, kolik dětí chce chodit na schůzky a trávit v létě týdny na táboře, když je tolik jiných věcí, když je život o tolik jednodušší, když se dá kdykoli doletět svobodně k moři? Skončí skauting s lidmi, jako je Zdeněk? Jak mu je, když se na dnešní děti dívá, když je poslouchá? A pak se mi znova vybaví už jednou citovaný text Trabantu: *"Vzhůru, srdce! Zvolá rytíř, nekončí má pouť / Svou čest a slávu dobudu, jen z cesty neuhnout! / Hle, můj meč! (a zvedl ze země kus drátu) / A zde můj štít a přilbice! (plechovka od špenátu) / Pak osedlal si pavouka, sed' na něj, řekl hyjé! / Jedem vysvobodit princeznu z letargie."*

Foto: REPRO Z ARCHÍVU ZDEŇKA ZELENÉHO

Reflex 33/2008

Sbohem, Kolíku

Milí přátelé, ve čtvrtek 13. 11. večer nám Kolík dal své sbohem a odešel do psího nebe. Určitě je mu tam moc dobře a už se netrápí. Byl s námi až do konce a prožil svých necelých 14 let opravdu bohatě. Kdo jej znáte a máte v blahé paměti, pošlete mu svůj pozdrav, určitě bude rád. Díky, mějte se pěkně. HAF! Hanka Křupka, Roman a Agáta (Kolíkova roční ratolest).

Učitelka dává dětem hádanky:

"Má to 4 nohy, hlavu a dělá to haf haf. Co je to?"

"Nevíme!!!"

"Pes."

"Hurááá pes!!!"

"Má to dvakrát 4 nohy, 2 hlavy a dělá to dvakrát haf haf. Co je to?"

"Nevíme!!!"

"Dva psi."

"Huráááá dva psi!!!"

"Visí to na zdi, dělá to tik-tak, a když to spadne, tak je po hodinách. Co je to?"

"Hurááááááá TŘI PSI!!!"

Další číslo by mohlo vyjít počátkem března 2009

rovernicek.110mb.com

Pavel Tomášek – Set, 2009